

1675 Aquileiae in museo Bertoli, nunc Cassis.

✕
NDI SORORI IVL
VI VIXIT III
III RECESSIT
5 PACE AVRE
BONE ME
DE SORORI
VIT

Contuli. Fontanini ms.; Beretta misit Muratorio; Bertoli p. 354 n. 519; Cortenovis ms. p. 107.

1676 Aquileiae in museo Bertoliano, nunc Cassis.

inscriptio circulo comprehenditur
IVLIE QAVDENTIAE FILIAE DVL
CISSIME QVE VIXIT · ANN
III MEN · X · DIES · XII · NV
TRICIONES CONTRA
5 VOTVM SVO FECERVNT
LOCO PEREGRENO EITA D sic
ECESSIT E

Descripsi. Fontanini in epistulis (bibl. cap. Utin.); Madrisio p. 136; Mur. ms. et 1891, 8 a Beretta; Bertoli apud Mur. 1175, 7 et in syll. p. 198 n. 227.

5 EITA videtur errore scriptum pro BITA.

1677 Aquileiae apud Salvatorem Zanini medicum CORT. nunc in museo.

M
COIVGI IVSTO BEN
II VIXIT MECV AN
mense S · VIII DIES VI CO
iux et filii OMNES DIGNO
posuer VNT E

Descripsi. Cortenovis ms. p. 7 (inde Marini n. 2830); Moschettini ms. indeque Steinbüchel Wiener Jahrb. A. B. 47 (1829) p. 62.

1 h Cort. Mosch., | ego.

1678 cavata dai sepoleri della ch. distrutta de' SS. Felice e Fortunato d'Aquileja e da me ivi ricopiata intera, ora spezzata in Udine in casa Tullio in borgo di Villalta CORT.

LEONTIA BENE
MERITA TEGET HA
EC SEDES CVI TALE
SEPVLCHRVM
5 SANCTA BEATO
RVM MERITO VI
CINIA PRAESTAT
HAEC VIXIT CVM VI
RO SVO SIMPLICIO
10 ANNOS XIII ET AETA
TIS SVAE ANNOS
XXXII FELIO VALEN
TINIANI CLARISSI
MI ET VETRANIS
15 SAE

Cortenovis ms. p. 17
(inde Marini ms. n. 3016).

Ad v. 5 Cortenovis affert Ovidiana ex Ponto 2, 9, 79: *haec quoniam careo, tua nunc vicinia praestet*

inviso possim tutus ut esse loco. Sed haec patet cum titulo quodammodo convenire casu magis quam consilio.

1679 arca magna loco antiquo rep. Aquileiae ad S. Felicis 1793 CORT.

III LICINIANVS SYRS

Cortenovis ms. p. 100 (inde Marini n. 3104a).

1680 trovata in Aquileia vicino il luogo detto la Centenara 178.. CORT. Pars prior est apud Zandonatium.

B MACHROBIO ✕ EVGNVCHO PALA M
TINO · CENTENARIO · FL · FIRMINVS · VIR
DVCENAR · B · M · TITVLVM · POSVER
QVI VIXIT · AN · LXX · M · VIII · D · XX · FL · CARITOSVS
5 ET · ROMANVS · LIBERTVS · CONTRA · VO
TVM · POSVIRVNT RECESSIT
DE SECVLO · FIDELIS IN PACE
DEPOSITVS ✕ III KALENDAS
SEPTEMBRIS

Descripsi partem priorem. Cortenovis ms. p. 31 (inde Marini *papiri* p. 351, inser. chr. n. 3182). Moschettini ms. indeque Steinbüchel Wiener Jahrb. A. B. 47 (1829) p. 60 (ex his Henzen 6318) neque aliunde opinor Zandonati p. 224. Partem priorem exhibet Kandler ms. et in Istria 1852 p. 95.

1 B · MACHOBIO (MACROBIO) Zand. ✕ EVGNVCHO, 2 FIRMINVS, 3 DVCENARIVS, 4 M · VIII · DIE · XX (M · VIII · D · XX Zand.), 6 POSVERVNT Mosch. Zand., ubi etiam vv. dispositio procedit immutata. Contra 5 LIBERTVS · I · CONTRA Cort.

1683 Belignae.

b M
TIODORA MATER
QVE FECIT CONTRA
VOTVM DVL CISS
IMO FILIO MARINI
5 ANO figu- QVIVIT
PLV ra XSSISM
IVS pre- SOCTOI
ANNO can- N PACE
RECE tis SSIT

debut esse:

QVI VI T
XSSI
PLV SM
IaVS
ANNO SOCTO I
N PACE
RECE SSIT

Cortenovis qui repperit a. 1788 ms. p. 98 (inde Marini n. 4791a); Coletus ms. n. 31; Doglioni epitaffio di S. Flavia Vittorina (Belluni 1791) p. 18; Moschettini ms. indeque Steinbüchel Wiener Jahrb. A. B. 48 (1829) p. 87.

1 om., 2 TEODORA, 5 ANN pro ANO, 6 FLV XIM, 7 SCOTOI pro SOCTOI, 8 ANNO IN (om. rel.), 9 om. Mosch.

1684 Monasterii 1854.

MARTINIA
IN · LXXV
T IN PAC
T // KAIN

Zandonati misit Pironae.

1685 rep. Aquileiae prope Belignam, postea al Musone villa di Belvedere.

EGO · FLA · LEONTA
POSI MESAM ALVMN^a
BVS · MEIS BENE LA
BORAN ✕ TIBVS · MA
5 RTINO ET SENEVA VCSOR
ILLIVS · V · KAL · NO

Cortenovis p. 30, qui denuo contulit a. 1796.

1681 Aquileiae in museo Bertoli, nunc Cassis.

VI D II
i SVO A.
IN figura PACE FIDELIS
FILIE MAR aduetae CI ANE QVE
5 u XIT · AN · III precantis figura M · VI
d XX · PAVSA puellae VIT · KAL
oris precantis SEPTIM
oris

Contuli tripertitam et imminutam. Integriorem dant Bertoli ms. n. 936 (inde per Cortenovium Marini n. 3255a) et Zuccolo ms.

1 D Zucc. ego, D Bert. — 2 in. 1 ante SVO Zucc. solus. — 5 M · V Zucc. ego. — 6 VII pro VIT Zucc. ego.

1682 Aquileiae in museo Bertoli, nunc Cassis.

BONE · MAEMORIAE
MARINAE QVAE
VIXIT ANNOS XIII
5 D · XI DEPOSITA
figura KALANDAS
stans SEPTEMBER
NO FIDE
LIS

Descripsi imminutam; plenior habet Bertoli ms. n. 940.

Quae non vidi, dedi inclinatis. — 4 D · XI ego, XI Bert. — 5 ALAN ego, KALENDAS Bert.

1748 rep. Aquileiae; Iosephus Galanti dedit museo Brixiano.

TISSIMVS · O
TIVM · ADIVTOR
IONVM CIVES
O V O RAVSA
RNIS · O

Descripsi. Est in schedis Labusianis.

1749 Aquileiae rep., extat ad Veronam in villa Mongae.

/// M S C E L
V E N T V S Q V
S
C O I V G A L E M
C V R I N V S A E I
D V L C I S S I M I

Descripsi.

1750 Aquileiae in museo Cassis.

TI · IVLI
T · PLVS · M
AVSABIT
FIDELIS
qua- ar-
dru- dor
pes

Descripsi.

1751 Butrii apud com. Toppi.

V / PETVINIAE
IAE INNOC
VIX ANN

Descripsi.

1752 Aquileiae in aedibus Monari.

MERI
QVEVI
PLVS MI
ET MESSIS ·
colum- colum-
ba ba
figura
precantis

Descripsi.

1753 Aquileiae in aedibus Moschettini.

QVIES
M FILIO SVO
NVNERO
· D · P · EST

Descripsi.

1754 Aquileiae apud Zandonatium.

BENEMER
EREN E Q V
ARAN X manus
CESI P

Descripsi.

1755 Aquileiae apud Zandonatium.

ARTINIA
NN · LXXV
TIT · IN PAC
III · KAL IV

Descripsi.

1756 Aquileiae in baptisterio.

AVGV BONI
T · ANNV · ET ·
TOBRIS
figura IN PACE
pre-
cantis

Descripsi.

1757 Aquileiae apud Moschettinios.

S P I T A
I N N O C A
N N O S D V
A V G T · D E P V
5
M A

Descripsi.

1757a Aquileiae in baptisterio.

O N T R A
E C E R V N T
N P A C E M
75

Descripsi.

XV. FORVM IVLIVM (Cividale d'Austria sive Patria di Friuli). Tribu Scaptia.

Inter huius tractus populos eos, 'quos scrupulosius dicere non attinet', Plinio 3, 19, 130 nominantur *Foroiulienses cognomine Transpadani*, item inter mediterranea Carnorum oppida Ptolemaeo 3, 1, 29 *Φοροὶ Ἰουλίω· καλονία*; nec praeterea oppidum memoratur aetate Romana, nisi ad eam referre placet Cassiodorum var. 12, 26 et geographum Ravennatem 4, 30, 31. 5, 14. Origo oppidi cum plane incerta sit, tamen propter nomen videtur referri posse ad Caesarem sive dictatorem sive filium eius, ut ad viam referri ab se stratam vicum hunc alteruter condiderit. Similiter ac fortasse simul conditum est Iulium Carnicum, ubi vide quae diximus. Post ruinam demum Aquileiae et Iulii Carnici paullatim crevit, ut vel regioni toti caput fieret nomenque daret. Quam ob rem eiusmodi oppidum num colonia fuerit, licet ita appelletur a Ptolemaeo, iure dubitavit Mannertus (9, 79), cum praesertim in titulo n. 1761 dicatur *res publica*, in titulo n. 1765 *municipium*. Hoc constat alterum Italiae superioris Forum Iulium Friensium, quae nunc est Voghera prope Dertonam, coloniae loco fuisse. Tribum Civalensium Grottefendius in libro de tribubus p. 56 voluit esse Aniensem; at Forum Iulium huiusce tribus cur non sit longe celebrius Gallicum, non perspicio, cum hoc Voltinae detur a Grottefendio p. 118 argumentis allatis minime firmis; nihil enim obstat quominus colonia civium ab ipso Caesare deducta in tribu a reliqua provincia similiter differat ac differt Narbo. Lapides certe Civali reperti ad unum omnes requirunt tribum Scaptiam. Magistratus qui oppido praesunt, *quattuorviri* sunt (v. n. 1767). De sexviris idem fere usu venit quod vidimus in

Aquileiensibus reperiunturque adeo in eodem titulo n. 1765 tres homines duo liberti, quorum alter sexvir est, alter Augustalis, unus ingenuus idemque municipii patronus, qui appellatur sexvir et Augustalis.

Titulos Civalenses habemus primum a KIRIACO, qui quos descripsit, eorum alii in omnibus fere saeculi XV syllogis comparent, alios servat unus codex Parmensis. MANUTIUS cod. Vat. 5237 f. 139 accepit titulos tres Civali descriptos una cum Tolmezzensibus a Raph. Cyllenio degente eo tempore Tolmezzi. Ex Civalensibus primus qui titulis colligendis operam dedit videtur fuisse *Petrus Paulus LOCATELLO*, cuius *commentario delle cose di Cival di Frioli* scriptum a. 1594 (vel a. 1574 secundum Bertolium, qui eundem librum habuit ab comite Hectore de Brazza) repperi inter collectanea Lirutiana bibliothecae archiepiscopalis Utinensis vol. I p. 63 sq.; usus autem est Locatellus praecipue schedis Nicolai Macheropii cuiusdam, quae perierunt. *Basilius ZANCAROLUS* qui scripsit de antiquitatibus civitatis Fori Iulii (Venetiis 1699. 4. pp. 228) ita compilavit Locatellum, ut pro eodem auctore habendus sit. Item Locatellianis usi sunt A TURRE et per Lirutium BERTOLIUS, qui ipsi pauca addiderunt. — Nuper canonicus Laurentius D'ORLANDI (*discorsi funebri aggiuntavi una breve illustrazione delle due lapidi Romane scoperte in Cividale l'a. 1843*. Udine 1853. 8. pp. 58 cum appendice quattuor pagg. non num.) titulos Civalenses denuo recensuit. — Reliqui auctores qui memorantur in adnotatione aut aliunde noti sunt aut de iis dictum est in praefatione ad Aquileiensa, quibuscum Foroiulensia plerumque coniunguntur.

8583 Aquileiae apud Zandonatium antea, nunc Tergeste in museo.

IO ISTRIC
MESIS-VIII
DEPOSITA

Majonica descriptis. Gregorutti n. 663.

8584 Aquileiae in museo civico.

MACARI
IOAM
palma

Majonica descriptis.

8585 Monasteri apud Ritterum.

B M M A R
ANVS-PLVS MEMUS
VIRGINIO SVO P
VC precans

Majonica descriptis.

8586 Monasteri rep. 1854, deinde apud Zandonatium, nunc in museo Tergestino.

ARTINIA
NN · LXXV
IT-IN PAC
III · KAL · I

Gregorutti n. 621.

8587 ab altera parte legitur litteris deterioribus n. 8593. Rep. alle Marignane in fundo Cassis 20 Nov. 1875; deinde Paperiani apud Gregoruttium.

X M
A · MAXIMINA
QVE VICSIT · INCVLPAE
CVM · MARITO · SVO · ANNIS
5 VII · M · VI · DIES · XXV · FI
DELIS · RECESSIT · A · SECVLO
EGO · FL · LEONTIVS · PIEN
TISSIMVS · COM · pari CA
RISSIME · CO · tra uo
10 TVM · feci

Majonica descriptis. Gregorutti n. 670.

5 fin. ET Maj.

Flavius Leontius redit n. 1685.

8588 Aquileiae rep. ut vid. in patriarchatu, est in museo Monari.

D · M
PIENTISSIMAE · CONIVGI
NICELLE · QVAE · VIXIT
AN · XXV · P · M · M · V · DI · XI · DEPO
5 SITA · VIII · KAL · FEBRVARIAS

Gregorutti n. 171.

8589 prope S. Stephani rep. ai Ronchi a. 1874. Est Paperiani apud Gregoruttium.

B M FILIBVS
PASCASIE ET QVI
VIXIT ANNIS II M X
D XVIII
precans
precans precans

Majonica descriptis. Gregorutti n. 634.

8590 Monasteri rep. 1874, est apud Ritterum.

du l o i s s i m a e et in
n o c e n t i s S i m a e fil
IAE PETRONIAE X QVae uixit
ANNIS · XVI · MENSIS BVS
5 VINCENTIVS ET SIMPLICIA
PARENTES CON · tra uotum
POSVER · unt

Majonica descriptis. Gregorutti n. 636.

1 BO · I · MAE Greg.

8591 Aquileiae apud Monarium.

AP
HIC REQUIESCET
INNOCES PIENTIA QVI
VIXIT · ANNVS · IIII · MES
ES · III · DIES · XV · X

Majonica descriptis.

8592 Aquileiae in museo civico.

I Menses . . di
ES XX
RVFI
cVM S uis

Majonica descriptis. Gregorutti n. 192.

1 M · Q Greg. — 3 RVFE Maj.

8593 ab altera parte legitur litteris melioribus n. 8587.

CONIVGI
CARISSIME SAB
BATIAE · TEODOR
VS · CVN · QVAE · N
5 CV · INTA · AN · X
uixerum · INSE · AN · XXX

Gregorutti n. 671.

5 non intellego.

8594 Aquileiae apud Zandonatium, deinde Tergeste in museo.

IN HOC
SABIN
SVDE
IN

Majonica descriptis. Gregorutti n. 195.

1 IN FOC Maj.

8595 Aquileiae rep. 1866 in foro ad S. Iohannis in Foro est in museo civico.

HIC · REQUIESCI
T · SAVINA · QVAE
VIXIT · ANN · C
XXXV · DEPOSIT
5 A SVB · D · PRID · ID

Gregorutti n. 656.

A dextra intuenti ruptam facit Greg.

8596 Aquileiae apud Zandonatium olim, nunc Tergeste in museo.

FL STERCO
VI VICSIT A
M · III · DVI
NTISS

Majonica descriptis. Gregorutti n. 668.

1 in, I Maj.

8597 Monasteri rep. 1874; est in domo Ritter.

BENE · MERENTI · FILIO · TER
TIONI · QVI VIXIT · ANNIS
XII · ET · DIES X XXVIII · PAV
SABIT · IN PACE · FIDE
5 LIS · DEPOSI TVS · EST IIII
NONAS · AV G V S T A S

Majonica descriptis. Gregorutti n. 627.

3 xxviii Maj.

8598 Paperiani apud Gregoruttium.

TERTIVM
IN PACE

Gregorutti n. 714.

8599 Belignae in fundo heredum Viti Tulli.

B M
THEODORO
coMPARI DVLCIS
sim · O · HILARA · CON
5 iux · CONTRA · VOTV
OSVI QVI VI

Majonica descriptis.

8600 Aquileiae rep. a. 1858 in hortis Ant. Stabile; iam Paperiani apud Gregoruttium.

M · VERECVND
AE Q · VIXIT AN
OS V M III RE
CESSIT DIE · V
5 K FEB

Majonica descriptis. Gregorutti n. 683.

1 M VERECVND/I Maj. — 2 QVI · VIXIT ANN
Maj.